

پنج شنبه 16 دی 1395 - 6 ربیع الثانی 1437 - 5 ژانویه 2017

پس از آن که شاپور بختیار به عنوان نخست وزیر رژیم پهلوی معرفی شد...

سقوط دولت نظامی "غلامرضا ازهاری" و آغاز به کار دولت "شاپور بختیار" (1357 ش)

پس از آن که شاپور بختیار به عنوان نخست وزیر رژیم پهلوی معرفی شد، وی در شانزدهم دی ماه 1357، با معرفی اعضای کابینه خود، قدرت را به طور رسمی در دست گرفت. کابینه بختیار در حالی روی کار آمد که نهضت اسلامی، سراسر کشور را فراگرفته بود و هیچ قدرتی در رژیم، توان رویارویی، مقابله و سرکوب نهضت را در خود نمی‌دید. بختیار به عنوان آخرین نخست وزیر دوران ننگین پهلوی سعی کرد با اعطای امتیازات گوناگون به مردم، سیل اعتراضات را کاهش دهد. وی پس از معرفی وزیران خود، رؤس برنامه‌های دولت را به اطلاع نمایندگان مجلس و مردم رساند که اهم آن‌ها عبارت بودند از: انحلال ساواک، محاکمه سریع غارتگران، رسیدگی به کارهای خلاف گذشته، آزادی کلیه زندانیان سیاسی، لغو تدریجی حکومت نظامی، ایجاد همکاری نزدیک بین دولت و حوزه‌های علمیه و روحانیان و بالاخره ایجاد امنیت اجتماعی در پناه قانون. ولی تمام تلاش او با شکست مواجه گردید و علی‌رغم سعی وافر او در نگاهداشتن دولت خود و سلسله پهلوی، کابینه بختیار سرانجام پس از پنج هفته پرماجر، سقوط کرد. با سرنگونی دولت بختیار، عمر رژیم پهلوی و دوران 2500 ساله ستم شاهی پایان یافت و حکومت الله بر کشور حاکم گردید.

پیام امام خمینی به مناسبت روی کار آمدن دولت بختیار (1357 ش) حضرت امام خمینی(ره) پس از روی کار آمدن دولت بختیار طی پیامی به ملت ایران فرمودند: "من به عموم ملت دلیر ایران اعلام می‌کنم که رژیم سلطنتی، غیرقانونی و مجلسین، غیرملی و غیرقانونی و حکومت غاصب، غیرقانونی و یاغی است. اینک چند مطلب را لازم می‌دانم تذکر دهم: کارمندان وزارتخانه‌ها، وزرای فاسد غیرقانونی را نپذیرند و از آنان اطاعت نکنند و در صورت قدرت، به وزارتخانه‌ها راه ندهند. ملت از دادن مالیات مطلقاً و از دادن پول آب و برق و تلفن خودداری کنند و از آن چه اعانت به دولت است احتراز کنند. در اجرای دستور رهبری نهضت اسلامی، حضرت امام خمینی(ره)، بعضی از وزارتخانه‌ها، وزرای جدید را به وزارتخانه راه ندادند و تظاهرات‌ها نیز ادامه یافت.

صدور بیانیه دبیر کل سازمان ملل متحد در محکومیت کاربرد سلاح‌های شیمیایی توسط عراق (1365 ش) در طول 8 سال جنگ تحمیلی شورای امنیت و سازمان ملل در بیانیه‌های خود جنگ ایران و عراق را تجاوز تلقی نکردند بلکه از آن تحت عنوان «برخورد» و «منازعه» که به درگیری‌های پایین تر از تجاوز اطلاق می‌شود، نام بردند. تکرار این رویه در قطعنامه و بیانیه‌های بعدی شورای امنیت، باعث جری شدن صدام حسین در استفاده از تسلیحات پیشرفته تر و حتی شیمیایی به رقم ممنوعیت آن شد. با پیروزی قوای ایران در عملیات بیت المقدس که منجر به بازپس گیری خرمشهر گردید، شورای امنیت سکوت سنگین بیست و یک ماه و پانزده روزه خود را نسبت به تجاوز عراق شکست و قطعنامه 514 را درباره پایان دادن جنگ در 12 ژوئن 1982 (21 تیر 1361) صادر نمود. در پی تأیید هیات اعزامی سازمان ملل به منطقه درگیری میان ایران و عراق مبنی بر کاربرد سلاح شیمیایی توسط عراق، «خاویر پرز دوکوئیار» دبیرکل وقت سازمان ملل گزارش هیات را به شورای امنیت تحویل داد و شورا ضمن صدور بیانیه ای در 30 مارس 1984 (دهم فروردین 1363) بدون ذکر نام کشور عراق، کاربرد سلاح شیمیایی را برای اولین بار در جنگ ایران و عراق به شدت محکوم کرد. در هشتم مارس 1984 (6 اسفند 1363) دبیرکل مجدداً به درخواست ایران، هیاتی را برای بررسی کاربرد سلاحهای شیمیایی توسط عراق علیه ایران اعزام داشت. این گروه پس از کسب نظر موافق عراق، عازم آن کشور نیز شدند و پس از تحقیق و بازرسی، نظر ایران در مورد کاربرد سلاح شیمیایی قوای عراقی علیه ایران را تأیید کردند. اما دبیرکل در گزارشات خود- در 26 مارس (پانزدهم اردیبهشت) - به شورای امنیت، فقط به ابراز تاسف از کاربرد سلاح شیمیایی بدون ذکر نام کشور عراق بسنده کرد. بدنبال شدت یافتن حملات شیمیایی عراق در مناطق جنگی ایران، شورای امنیت یکبار دیگر در 25 آوریل (پنجم اردیبهشت 63)، به کارگیری سلاحهای شیمیایی علیه ایران را بدون ذکر نام عراق، به شدت محکوم نمود. دو سال بعد یعنی در سال 1365 در پی گزارش گروهی از کارشناسان اعزامی سازمان ملل متحد به جبهه‌های جنگ ایران و عراق که مؤید کاربرد سلاحهای شیمیایی توسط عراق علیه ایران بود، دبیرکل (در 16 مارس 1986) و هم شورای امنیت (در 21 مارس)، عراق را به خاطر استفاده از این سلاحها محکوم نمودند. این اولین بار- اول فروردین 1365- در طول جنگ عراق علیه ایران بود که با ذکر نام عراق، به کارگیری سلاح شیمیایی علیه نیروهای ایرانی را محکوم کردند. در چهاردهم مه 1987 (24 فروردین 1366) شورای امنیت در پی تأیید مجدد گروه اعزامی دبیر کل مبنی بر کاربرد سلاح شیمیایی عراق علیه ایران بار دیگر طولانی شدن درگیری و استفاده مکرر از سلاح شیمیایی را محکوم کرد. بر اثر تلاش گروه مزبور پیش نویس یک قطعنامه جدید که حاوی نکات جدیدی بود، در تاریخ 21 ژوئن 1987 (31 خرداد 1366) تهیه شد و سرانجام در 20 ژوئیه 1987 (29 تیر 1366) شورای امنیت با تأکید بر مواد 39 و 40 منشور ملل متحد، مفصل ترین، اجرایی ترین و آمرانه ترین قطعنامه را تحت عنوان قطعنامه 598 به تصویب رساند. تیم کارشناسی شورای امنیت به سرپرستی «عبدالحیم فرحی» معاون وقت دبیر کل سازمان ملل در سال 1370 خسارات وارده به ایران را طی 8 سال جنگ تحمیلی مبلغ 100 میلیارد دلار محاسبه کرد که ایران آنرا نادرست خواند و میزان واقعی آن را یک تریلیون دلار اعلام کرد. با صدور قطعنامه 598 در سال 1987 قرار شد کمیته ای در سازمان ملل تشکیل شده و مقصر در

جنگ و میزان خسارات تعیین و صندوقی بین المللی برای کمک به خسارت دیدگان جنگ ایران و عراق تشکیل گردد اما هیچگاه این موارد شکل نگرفت! این درحالی است که در پی جنگ چند ماهه عراق علیه کویت در سال 1991 کمیسیون تحت عنوان کمیسیون غرامت (UNCC) درسازمان ملل شکل گرفت که عراق را موظف کرد از محل درآمد فروش نفت غرامت خسارات مردم و دولت کویت درجنگ را بپردازد که این کمیسیون همچنان فعال است.

انتشار روزنامه ی "وقایع اتفاقیه" به دستور امیرکبیر (1267ق) نخستین روزنامه ی فارسی زبان ایران در ابتدا "اخبار دارُ الخلافه" نام داشت و از شماره ی دوم به وقایع اتفاقیه تغییر نام یافت. انتشار این روزنامه در سومین سال سلطنت ناصرالدین شاه قاجار و به دستور میرزاتقی خان امیرکبیر، صدر اعظم با کفایت آن دوره آغازشد. مدیریت و سردبیری این روزنامه بر عهده ی حاج میرزا تذکره چي بود و اخبار آن هم تحت نظارت امیرکبیر گردآوری می شد. مطالبی که در این روزنامه چاپ می شد اخباری از دولت ایران، جهان و ترجمه ی مقالات علمی از مطبوعات اروپا و نیز آگهی بود. چهل و یک شماره ازاین روزنامه در عصر صدارت امیرکبیر منتشر شد و چهل و نهمین شماره ی آن حاوی خبر قتل این شخصیت کاردان و میهن دوست بود. وقایع اتفاقیه تا 472 شماره منتشر شد و بعدها تحت نام های دیگری از جمله روزنامه ی دولت علیّه ی ایران منتشر گردید.